

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, October' 22dikén, 1824.

Spanyol Amerika.

Peru. — Miller nevű Columbiái Generálisnak Arikából jött tudósítása szerint, mellyet a' Londoni újságlevelek October 5-dikén vettek, Peruban olly hír terjedt-el, hogy Madridból egy Királyi Végzés érkezett oda, a' melly által a' volt Vice-Király La-Serna minden addig alatta volt tisztékkel egyetemben, mint tudva lévő Constitúziós gondolkodású ember, a' Nemzet' árulójának lenni hirdették, 's Gen. Olaneta egész Preru Vice-Királyává neveztek.

Columbia és Mexiko között 1825-ban October' 25-kán Barátsági Egygyességi és Szövetségi Kötés készülvén, azt a' Columbiái Országlószék a' folyó 1824-dik esztendőben megerősítette. Ezen Kötésnek számos Czikkelyei ezek: — 1) A' két alkuvó részek' függetlenségének fenntartására, 's az ő költsönös boldogságoknak 's egymás cránt való szolgálatjoknak 's barátságoknak előmozdítására, Szövetség állittatik fel valamint békességnek úgy hadakozásnak idejében is. — 2) Azon esetben, ha valamelyik rész megtámadtatik, vagy az ellenség reá üt, egymást költsönösen segíteni fogják. — 3) A' 2-dik Czikkelynek hathatósabbá tételődése végett, különös alkú által fog meghatároztatni, hogy valamelly meghatározott esetben minémű segítséget adjanak egymásnak. — 4) Mind a' két Hatalmasság' tengeri creje, a' másiknak költsönös oltalmára fordítassék. — 5) A' hirtelen előfordulandó és váratlan esetekben egész lábra állittatható crejével

beútozzék egygyik rész a' másiknak földjére, azért, hogy a' közönséges ellenség ellen öszszecsatolt erővel dolgozzanak. — 6) Mindenik rész tartozik a' másik rész hajóijhoz, mellyek a' tengeren megkárosítatván jobbitásra leszsz szükségek, minden tölle kitelhető segedelemmel viseltetni. — 7) Hogy a' magánosok által felkészítettendő 's kievezendő prédáló hajókat semmivé tecessék, jussa leszen mind két résznek, ha az illy hajók valamelyiknek zászlójával eveznének, őket a' magok ítélő székeik által megíteltetni. — 8) A' két Státusok között mindenik tartozik a' másik vidékeinek olly egész állapotban való megtartásáért kezeskedni, mint a' melly állapotban azok ezen hadakozás előtt voltak. — 9) Majd későbbre vonattassék határlínea is. — 10) Ha a' két Státusoknak valamely részében a' belső csendesség, nyughatatlan emberektől, kik a' szabad népnék akarátja által legitimussá lett Országlószékeknek ellenségeik, megháborittatna, legközönségesebb módon kötelezi magát mind két rész, hogy egymást kitelhető erejökkel segíteni fogják, mind addig míg a' rend helyre nem állittatik, 's az az ország' törvényei, meg nem erőssítetnek. — 11) Mind azok az emberek, a' ki valamelyik résznek Státusaiban nyughatatlanságot gerjesztenek, 's a' másiknak földjére által futnak, költsönösen kiadatlatnak. — 12) A' barátság' kötelének szorrossabb öszszecsatoltatása, 's mindennek a' mi a' jó egygyességet megzavarhatna elhárítottása végett, mindenik rész nevezzen-ki két tellyeshatalommal felruházatlan-

dó személyeket, a' kik öszszegyülvén a' mind két részt illethető tárgyakat szedjék rendbe, — 13) Mind két rész kötelezi magát, hogy a' Spanyol Amerikában talaltató egyéb Országlószekeket arra folindítani iparkodile, hogy ezen Kötésbe álljanak-bé. — 14) Mihellyest ezen igen nagy és igen fontos czélt elérilik, egy közönséges gyűlést állitanak-fel az Amerikai tartományokból, a' melly minden Független Státusoknak képviselőjikkől fog állani, 's azon fog dolgozni, hogy a' barátság' kötelét még jobban öszszeesatolja, 's hogy egyetlenkedéseknék alkalmatosságával, mint valamely Tanácsnak neme, közönséges veszedelemnek idejében pedig mint Egygyesület' pontja, úgy legyen. — 5) A' Columbiai Respublika megegygyez abban, hogy ezen Gyűlés a' Panamai keskeny földön (az úgy nevezett Istmuson) tarttsa a' maga ülésait, vagy ott gyülekezzeék öszsze. — 16) Mexiko is megegygyez abban, hogy ha ezen Gyűlés kívánni fogja, a' Nexikói földön gyűlhessen öszsze. — 17) Meghatározatilik, hogy ezen Kötésnek se' egygyik se' másik pontja se' egy se' más tekintethon megne sérttse a' másiknak Fejedelmi jusait (Soverénitássát). — 18) Ezen czikkelyben a' határozatilik-meg, hogy mennyi idő alatt tartozzanak a' két Státusok ezen Kötést megerössíteni. — Ezt, a' Columbiai Országlószeék, a' 10-dik Czikkelyt egészszen, a' 11-diknek egy részét 's a' 14-diknek is egy részét kivévén, már a' mult Junius 30-kán megerössítette vala:

A' General Santander nevű Columbiai Schooner hajó Northury Kapitánynak vezérlése alatt, néhány gazdag kereskedő Spanyol hajókat, a' mellyek Havannahból eveztek vissza Európa felé, a' Notaciosó nevű 10 ágyús Spanyol Briggel egyetemben, megtámadván elfogott. Mind ezek a' hajók a' Francia hadi Brigg Le Genio'

oltalma alatt eveztek, a' melly Briggnek Kapitányja La Bourdais megkérdezettvén a' Columbiai Kapitány által affelő, hogy mind ezek a' hajók mellyik nemzetéi volnának, La-Bourdais olly feleletet adott néki, hogy mind ezek Franciaik.

Nagy Britannia.

A' Londoni ujságveleek olkképpen irtak Oct. 2-dikan az Anglusoknak Afrikában az Arany-parton történt verekedéseikről: —

„A' Coast-foki kastélyból érkezett Tisztí tudósítások a' mi ezen plánta vidékeinken eléfordult történetekről kevesebbé örvendetes történeteket közlenek, mint a' milyeneket mi tegnap vévén kiadtunk (Ezeket közli a' M. Kurir is a' mult Keddi darabjában). Ezen újabbak sunnmásan ezeket jelentik: — „Mi Julius' 22-dikéig (és így a' 11-diki győzedelem után is) szüntelen való nyughatatlankodások között valánk, mind addig, míg a' végre a' Victorie nevű hajónknak megérkezése egy kevésé megnyugtata. —

„Az ellenség már Julius' 22-kén annyira közelített vala a' kastélyunkhoz, hogy szélső vigyázóink kéntelének valának magokat a' városba behúzni, a' melly környüllállásokhozképpeszt Kapitány Scott 's az ő első Hadnagya Rosenberg széükségesnek tartották a' Victorie hajórol több tisztekkel 's köz emberekkel a' partra kiszállani 's kastélynak segedelmére sietni. —

„Az ellenség harmadifél órakor ismét elé állott, melyhezképpeszt az Oberst Sutherland' parancsolatjára az egész város azonnal meggyujtatott, a' melly csak egyedül való eszköznék gondolatott lenni arra, hogy a' kastélyt meglehessen oltalmazni, 's hogy az ellenségtől azon pontot, a' hol magát a' mi ágyuink ellen védelmezhetette volna, ellehessen venni. —

„Az aszszonyok és gyermekek mind beszaladtak a városból a kastélyba: hanem az ellenség még ekkor egy ágyúlövés távolságra tartzkodott, 's úgy mutatta, mint ha kedve se igen volna ahoz, hogy reánk üssön, így állanak a dolgok Jul. 22-dikéig. Ugyan ezen hónapnak 4-dikén érkezett meg ide a Thetis, a melly nagyon kívánatos történet vala, mint hogy segítséget hozott. Ezen naptól fogva 10-dikig Acrából is segítő csoportokat kaptunk, 's az ellenségnek megtámadásához készítettük magunkat. Végre 22-dikben megtámadta a mi előálló csapatunk az ellenség szelső vigyázó csapatját a kastélytól észak-kelet felé: hanem a miéink visszafelé nyomattatván, ezeknek segítségére sietett Hadnagy Swanzey, de a ki azonnal halalos sebet kapott. Az Aschantik mindent elkövettek, hogy a holt testnek fejét elvághassák, a melyből közönséges verekedés támadott. A miéink három csapatokban verekedtek egész az éjjelnek elkövetkezéséig. Az ellenség 600 embert hagyott a csatázó mezőn. Fájdalom, hogy Obert Sutherland is elveszett, 's az ő holt teste feltétetett a Thetisre, hogy Angliába vitetessék. Most Obert-Lieutenant Grant vette által helyette a Kommandánságot. E hónap 22-dikén Lovas Kapitány Bullen is megérkezett ide, hanem útjában egy csajkaja a Bonny vizén elsüllyedvén, 8 emberit és a Seborvosát elvesztette.

Az Udvari ujság is adott-lá October 5-dikén Londonban az Arany-parton történt győzelemről némelly Tiszti-tudósításokat. Ezen győzelemnek következése a volt hogy az ellenség magát tökéletesen vissza vonta. Futását Elminán által vette. Az Aschantik serege 16 ezer emberekből, az Anglusoké 19 tisztekből és 5053 emberekből állott, de a kik közt csak 285 régularis Anglus katenák találtattak, a többek nagyobbadon Fantis nemzetbeliek voltak, mint szövenceség segítő tarsak. —

„Az Aschantik Királya Ouamina, a maga fő városában Coomassiban még Junius közepén meghalt vala, 's helyébe az öcse Adoo-Assai következett az uralkodásra, a ki haladék nélkül megjelent az armádájánál, 's a Cap-Coasti kastélyt illy szavakkal kerette-fel az Anglusok Kommandánsától: —

„Ha crössgednek bastyái még elég „magassak nem volnának, építtessed azokat „még magassabbra, 's ha azokon még elég- „séges ágyuk nem találtatnának, hordasd „mind ki hadi hajóidról 's rakasd-fel bäs- „tyáidra: de tud-meg, hogy az Aschan- „tik Királyát mind ezek meg nem fogják „gátolni abban, hogy erősségedet a ten- „gerbe vettesse.“

„Az ellenség az eleségnek megfogyatkozása és a betegségek miatt sokat szenvedett, 's azt mondják, hogy visszaszaladása után egész armádája elszéledett. — Irattatik ezen Tiszti-tudósításokban, hogy az Anglusoknak, az e tájon találtató Dánus birtokok Kormányozója Major Riechlien is segítségül küldötte Kapitány Paulsohnak vezárlése alatt a Dánus lakosoknak egy számos csoportját, 's hathatósan segítettte őket a csatában.

Demeráryból olly tudósítások érkeztek Londonba, hogy ezen plánta vidéken ismét néptámadástol tartanak, mint hogy az Anglus fegyveresek között olly veszedelmes hideglelés uralkodott, hogy az egész örző seregben alig találtattak 17 egység és a szolgálat-tételre alkalmas emberek.

Anglus tudósítások által jelentetik, hogy a Sant-Domíngói Elölülő Boyer proklamatiójának, mellyet ő Északi Amerikában az Egygyesült Statusokban elszélesztetett vala, az a következése lett, hogy az ő meghívására több száz Néger és Mu-

lat lakosok arra határozták magokat, hogy Haytiba vegyék utazásokat 's ott telepedjenek-le.

Irlándiában a' Dublini Freeman nevű ujságban illy tudósítás találtatik: —

„Ánglus Minister Canning, ki itt (Dublinban) néhány napokig tartozkodott, már vissza tért innét Angliába. Midőn hajóra ült, a' parton találtató battriákról 21 ágyulóvés által tiszteltetett. Itt mulatása alatt egy alkalmatossággal a' Lord Májornál, Polgálmesternél, lévén, nagyon dicseríte Dublinnak szépségét és pompásságát, melyre neki akképpen felelt a' Polgármester: hogy bizonynal nagyon hibás vélekedéssel térne vissza a' Minister Úr Londonba, ha azzal a' meggyőződéssel távozna-el, hogy Dublinnak állapotja feletőbb virágzó volna, és ő, ha a' Minister úr kívánnya, az inségnek olly rajzolatját fogja a' Minister úr szeméi elébe terjeszteni, a' milyéről lehetetlen lenne csak képzelődni is annak, a' ki ezt nem látta. A' Minister úgy felelt, hogy nagyon kívánna a' valóságot látni szeméivel. A' következő napon tehát elvezette őtet a' Polgármester azon könyörületes intézetnek meglatására, a' melynek Szegények Egygyesülete a' neve. Itt 1400 fél meztelen embe-
reket találtak, kilének szemlélése, mint látszott nagyon megillette a' Ministert, legalább úgy nyilatkoztatta-ló magát minékütanna mindeneiket jól megnézegetett volna, hogy illy szomorú tárgyat még soha se látott. Azután a' városnak azon részébe vezette a' Polgármester a' Ministert, a' hol régen nagy manufakturák virágoztak, és számtalan szegény sorsú lakosoknak adták munkájokért élelmet, 's a' hol most csak legnagyobb segénységet képzelhető házak szemléltetnek.

A' Londoni Börsén olly hír terjedett vala-el Oct. 6-dik napján, hogy a' Bresti

kikötőhelyben 4000 Francia katonát szalítottak volna hajóra, hogy az Admirális Duperre vezérlése alatt lévő hajós sereghez csatolják magokat, és hogy Martinique szigeténél is hasonló fegyveres sereg várattatnék, 's ez is a' mondott hajós sereghez fogná magát csatolni. Végezetre, hogy az Admirális Duperre vezérlése alatt lévő hajós sereg 2 Linea-hajókból, 4 Fregátokból, 12 Korvettékből, 18 Briggek-ből, 's még 65 apróbbakból, mind együtt 99 hajókból állana. —

Erre a' hírre illy megjegyzést teszen a' Párisi Csillag (Etoile) — „Úgy látszik, hogy az Ánglus ujságlevelek, mint nagyon fontos dolgot úgy tekintik azonmozdulásokat, melyeket a' mi seregeink a' mi Coloniáinkban, szigeteinkben tesznek: pedig mind ezek a' mozgások csak a' mi Királyunktól 1823-ban Decz. 31-dikén kiadatott Rendelésnek következeceik, a' melly Rendelésben a' parancsoltatik, hogy a' mi Coloniáinkban minden őrizeteket, melyeket eddig tengeri katonáink tettek, ezután száraz seregeink tegyenek. A' mi tengeri katonáinknak száraz seregek által való felszereltetése most foly legnagyobb divatjában, 's nem soká elfog végeztetni, a' melly után ezen rendkívülvaló mozgások is egészsen meg fognak szünni, 's azután csak rendszeréntvaló elhelyeztetések fognak előfordulni.“

Irlándiának egész kiterjedése ujra felmértetik, a' melly munkához minden kézületek most tétettetek.

Egy mi időnk beli nagyon nevezetes levegői hajós, Sadler nevű, ismét a' vakmerő bátorság' kegyetlen áldozatjává leve, melly történetről hosszasan ír a' Boltoni Expressus nevű ujság. Az ő hosszú előadásából elégnek tartjuk a' következő kivonásokat közleni:

Ezen bátor ifjú most 51-dikszer repült-fel, mindenkor nagy örvendezések 's tapsolások között a' levegő égbe. E' vala

az a bátor ember, a ki egyszer 65 Német, vagy 12 Anglus mértföldnyi szélesű tengeresatorna felett Dublin és Holy-Head között által repült, 's most Sept. 29-kén a maga 51-dik ére szerencsétlen levegői evezését tartotta.

Kiadván hirdetését, véghetetlen sokaság gyült össze Bolton mellett a határozott helyre és órára. Felettébb kedvetlen idő vala; sivatag szél fűtt, 's a hideg eső is gyakran megeredett; a levegő a gőz miatt vastak és homályos volt. A sokaság már délellőtti 10 órákor bebocsátatott a levegő golyobishoz, hogy annak megtöltését szemlélhesse. Minden készültek jól megtéltetve voltak; a felindulás ideje két órára határozottatott vala, 's a golyobis már még jóval az előtt töltve készen állván, ekkor Sadler a csajkába beült, 's ekkor jelentette, hogy valami ifjú embert is várt, valami Holton nevű Kapitányt, a ki néki ezen utazásában társa akart lenni, hanem hirteleni rosszszüléte által megátoltatott. — BCU Cluj / Central

Latván Sadler, hogy a golyobis nagyon ingadoz úgy ítélte, hogy azt néki még jobban meg kell terhelni, melyre nézve parancsolta az Assistensének, Segédjének (ki egy Donnely nevű nagyon szegény ifjú vala), hogy ugordjék-be a csajkába, a mely megesvén jelt adott, hogy bocssásk-fel. Elbocsátatván a golyobis, nagy magasságra felemelkedett egyenes linéában, a honnét a levegői hajós sok nyomatványokat hányt-ki a csajkából, a melyek nagyon szép repdeséssel szállingóztak lefelé, 's az ő golyobisa ezen magas helyről igen szépen tűnt a nézőknek szemeikbe, annyival is igazóbb volt pedig a tekintet, hogy a golyobisnak hathatós méltóságot adott az ő nagysága is. Magassága 42, áttallója (diametere) 54 lábnyomot tett; 534 négyszegletű öl karmazsin veres és sárga vonásos (veszszős) tafota ment-fel reá; 's 57,800 nyolcszeg

(kubik) lábnyomnyi gőzszesz kivántatott megtöltésére. —

Öt minutát alatt keresztül nyo makodván ezen alkotmány a vastag levegőn, azonnal egészen láthatatlanná lett. Azután ismét megmutatta magát valami egy minutáig 's ezzel a nézők szemei elől egészen eltűnt. Már a 6 óra közelgetvén, felténi kezdték a nézők a hajós-mestert, 's még 7-kor se vchetvén felőlle legkissel. b hirt is, még jobban kezdték felténi. A barátjai minden minutumot megszámláltak. Egy szóval már ekkor mindeneket nagyon megijesztett vala szegénynek a sorsa, midőn végezetre 8-czáfél órákor azzal a szomorú hírrrel érkezett-meg egy posta, hogy a hajó Blackburn és Haslington között leereszkedvén egy kéményhez csapódott, a mely miatt Sadler a csajkából kiesett és halálosan megsebesedett, a hajó pedig ismét felemelkedett, és senki se tudhatta, hogy ez és a szegény ifjú, a Sadler segédje, a ki velle együtt felrepült vala, hova lettek. Későbbre úgy nyilatkozott-ki a dolog, hogy a szomorú hír, melyet az említett posta hozott vala egész valóság volt, 's hogy a szegény Sadler, kinek bal koponyája 's a jobb oldalának egy csontja nagyon össze romlott, más nap reggeli 8 órára meghalt.

Angliában nem olly sok esztendők előtt nagyon magára vonta volt a por-se-regből sokaknak figyelmét valami hamis Prophéta-aszszony Southcote Joanna nevű, kinek követőji még most is várván a tőlle ígértetett Messiásnak eljövetelét, egy új Sektát (Felekezetet) formáltak, a mely nagyon szorosán követi a Moysesj rendeléseit, melyhez képpest gyermekeiket születéssek után a 8-dik napon környül metéltetik. Az ezen Felekezethez tartozó felnőtt férfiak is nagyobbadon alája adták már magokat a környülmetéltetési munkának. —

Eddig még semmi -olly történet nem fordult vala elé, a' mellyért az Előljárók ezen eszelősködő Felekezetet megszollithatták volna, csak mostanságtörtént az, hogy egy gyermek Ashtonban környülmélettévén, a' miatt meghalt, melyre nézve, mint hallik, az Operator, valami Lees nevű ember, mint gyilkos, a' Lancashirei ítélő bírák' elébe fog czitaltatni. Ennek alkalmatosságával úgy világosodott ki a' dolog, hogy ezen Felekezetnek tagjai, midőn valamely gyermeket környülméletnek, nagyon muzsikáltatnak, hogy a' szegény csecsemőknek sikoltozása ne hallják-ki. Két ilyen muzsikások kérdőre vonattatván, kivallották, hogy ők is mind ketten környülmélettették magokat, egygyik Gravesandban a' másik Bradfordban. A' dolog' kivilágosodására másokszor az adott alkalmatosságot, hogy egy apa, a' ki ugyan ezen Felekezethez tartozott, elvitte a' fiját, hogy környülmélettesse, hanem a' gyermek' anyja, a' ki nem tartozott a' Felekezethez, lármát csinált, melyre sok ember oda futott, 's a' szegény gyermek ekképpen megmenekedett.

Újabb Tudósítások.

A' Londoni Kurir egygyik újabb levelében ismét vissza térvén arra a' dologra, hogy a' Francia országlószék a' Bresti kikötőhelyből valamely számos expedíziót akar útnak indítani, így folytatja szavait: — „Ő (a' Kurir) eleinten nem akart ezen hírnök hitelt adni, de már most olly hiteles kéztől származott tudósítás által tétetett bizonyossá, hogy tovább nem kételkedhetik felőlle. A' kikészült hajós sereg S. Domingó szigete ellen van rendeltetve: de olly útasítással, hogy elébb magát a' Martiniquei tengereken az Admirális Düperre hajós seregével csatol-

ja össze, 's az ezen szigeten öszszegyűlkezve lévő fegyveres sereget is ültesse fel a' hajókra. Az is meg van hagyva ezen expedízió vezérének, hogy eleintén ne tegyen S. Domingó ellen semmi fontos próbát, hanem csak szálljon-ki a' szigetnek valamely egészséges partjára, 's magát ott megerőssítvén, iparkodjék azon, hogy az Elölülő Boyér' meglegedetlen fő tisztjei közzül némellyeket hajthasson a' maga részire. Ha a' szükség találja kívánni azután nagyobb segítségek is fognának küldtetteni, 's a' t. — (A' Párisi Csillag' valamint elébb, úgy most is ellene mond a' Kurir ezen tudósításának).

B é c s.

Sant-Pölten városának az a' szerencséje vala e' hónap' 11-dikénapján, hogy Ferencz Károly Ő Cs. K. Fő Herczegsége, midőn útját Lambach felé folytatná, ezen várost egy egész napi ott maradásával megörvendeztetné.

Minekutánna 11 óratájban lett megerkezése után az ott' lévő Papság, Cs. K. Katonaság, 's Politikai tisztjé karok által, a' lakosoknak sokasága és örvendező királozása között fogadtatott Ő Cs. K. Fő Herczegsége, azután néhány audientziákat adni méltoztatott, 's ezekután a' Kanonok' templomát, a' katonai nevelő házat, a' két kaszárnyát, 's a' Schmid papíros és Viehofner üveg fabrikájakat szemléltette-meg.

Ebéd után a' polgári lövöldöző helyre ment, 's minekutánna néhány jól talált cél-lövéseket tett volna, Cs. K. Fő Herczegi becses Nevének a' Stutzosok' könyvébe tulajdon kezével lett beírása által ezen napnak emlékezetét örökkévalóvá tette.

De legnagyobb grádicsra emelkedett a' közönséges öröm akkor, midőn Ő Cs. K. Fő Hercegsége az új és tulajdonképpen az ő Fő Hercegsége' fogadtatására felkészített 's megvilágosított theatron a' mesterségnek itt találtató barátjai által elintéztetett 's egy éppen ezen alkalmatosságra készítettett beszéddel megnyitott muzsikai Akadémián megjelenni kegyelmesen méltóztatott. A' megelégedésnek háromszori nyilatkoztatása 's Vivat-kiáltások fogadták a' vendég Fő Herceget.

Ő Cs. K. Fő Hercegsége a' maga közelgető 's boldogító házosságához tiszta szívbeli áldásokat kívánó sokaság között a' napnak feljöte előtt hagyta-el ezen várost, minekutánna itt a' maga jóltévő kegyességének elfelejtethetlen bizonyosságait mutatta, 's mind azoknak szíveket, a' kik személyéhez közelíthettek a' Felséges Császári Ház' minden tagjainak tulajdonos kegyes lebocsátkozása által örökre magáévá tette.

A' Bavariából Monachiumból e' hónap' 15-dik és 16-dik napjain indult tudósítások Királyné Ő Felségének gyógyulására nézve kívánatosok. A' karján semmi daganat nem mutatja magát, 's nem is fáj. E' h. 14-dikén délutáni 3 órakor először kelt-fel az ágyból; a' karja kötőben függött; 's 10-zedfél oráig maradott-fel Ő Felsége. — 16-dikban reggel illy jelentés jött-li Ő F. geről: „A' kötő éppen most levétetődék, 's az Orvosok a' sebet tökéletesen meggyógyultnak lenni nyilatkoztatták. — Ferencz Károly Ő Cs. K. Fő Hercegségét ugyan ezen napon délután várták Monachiumba, kinek idejövetele valamint az Udvarnál úgy a' városon nagy örvendezésnek tárgya.

Magyar Ország.

Nemes Nyitra Vármegyének Rendei, Nagy Méltóságú Gróf Erdődy Jósef, Státus és Conferentiális Minister, 's ezen Nemes Vármegyének 25 esztendeig volt Fő Ispánnya eránt, a' ki ezen sok változások alá vettett idő alatt, ezt a' Nemes Vármegyét mindenkor nagy böltsességgel, és minden személyek kémellésével szerencsésen kormányozta; háláadatos tiszteletet különös halotti pompával kívánták megbizonyítani: melly e' boldogultnak emlékezetét, kit élteben mindenkor tisztevel szerettek, holta után is különösen dicsőítí. Ugyan is a' folyó eszt. September 6-dikán egybe gyűltek ezen Nemes Vármegyének igen számos Státusai és Rendei, kikhez Tek. Babóthy László, második Vice-Ispány Úr, a' Vármegye nagy palotájában alkalmatosság szerént való Magyar beszédet tartott, mellyben díszes emlékezetet tévén a' nagy boldogultnak fényes érdemeiről, az ő halotti tiszteletére tett jeles intézeteket előadta. Onnan az egész gyülekezettel a' fő Plébánia templomba megindult. Meglepte a' nemes gyülekezetet a' templomnak különös elkészítése, melly Tekintetes Boronkay Imre Tabla Biró, és Fő Perceptor Úrnak rendelése szerént ment végbe; úgymint: az ablakok mindbe voltak vonva a' napfénynek kizárására: annyival szembetűnőbb volt a' sok száz gyertyáknak, és nagy vázakban lángoló égett bornak fényeskedése. A' templomnak közepén 8 léptsőkre emelt gyász alkotmány állott, a' boldogultnak ezimreivel, és tisztességeinek jeleivel ékesítve: melly körül tömötten égtek a' nagy gyertyák. A' templomnak oldalain két felől egymásba aggatva díszeskedtek a' Nemes Vármegyének nagy emlékezetekkel tellyes zászlóji, mellyek, midőn a' Nemességnek dícsőségét, az elfelejtethetlen emlékezetű Fő Ispány dícsőségével egybe kapcsolnák,

egyszer'smind az ő érdemeit állandóan fenn tartják. A' tiszteletnek illy jeleiközött a' haládatosság gerjedezése meg-újúlván, mindeneknek szívét ellepte. Ezen érzések között 9 órakor elkezdődött a' nagy Misa, mellynek tartására Méltóságos, és Fő Tisztelendő Belán szky József Úr, most Besztercei Püspök, előbb Nyitrai Fő Prépóst, hivattatott meg, hogy ő vinné végbe végső halotti tiszteletét, a' ki egykor a' nagy megholtnak kedvező hajlandóságával dicsekedhetett. — A' nagy Misa alatt önként vállalkozott muzsika kedvellők Tek. Balog Lőrincz Úrnak, és Windisch Leopold Úrnak, a' Nemes Vármegye első Orvosának vezérlése alatt Mozartnak híres Requiemét adták elő Károly Herceg Uhlánus Regementjének muzsika Bandái segédelmével, melly oly helyesen vitetett végbe, hogy a' jelenlévőknek minden várakozását meghaladná. A' nagy, és szívet olvasztó Requiem után felméne a' szülő székbe Fő Tisztelendő Sorecz Imre Úr, Nyitra városának Plébánussa, és tiszteletbeli Kanonok, és oly fontos, oly ékes, s hathatós Magyar beszédet tartott, hogy minden jelenlévőknek szíveiket megindítaná: kiváltképpen midőn a' boldogultnak a' Nemes Vármegye Rendeitől való bucsúzó szavait érzékenyen kifejezé. A' jeles Magyar beszédre következett a' dicsőítő Misa, mellyet Méltóságos és Fő Tisztelendő Schedy József Úr, Pristiniai felszentelt Püspök tartá. Ezen Misa is a' halhatatlan Mozartnak muzsika készítménye szerént ment végbe, és annyival nagyobb érzést gerjesztett eleven hathatosságával, mennél inkább a' szívek, a' Requiemnek szelíd, és lágy hangjai által már elvoltak puhítva. Igy végződött ezen halotti ünnepelés, melly, valamint a' megholtra nézve, mint nagy érdemeinek megpecsétlése, úgy

a' Nemes Vármegye Rendire nézve, mint az igaz tisztelet, és haládatosság' tündöklő bizonyága elfelejtethetlen lézen.

Tekintetes Nemes Pozsony Vármegye az emberiség érzéséről, és a' szegény jobbagyok cránt viseltetett szeretettől, s így a' közjóra törekedő nemes indulattól lelkesítettvén, Nagy-Szombathban közönséges Kórházat állít, mellynek talpköre Nagy Mélt. Gróf Pálffy Leopold Fő Ispány Ó Excellentiája által, Felséges Urunknak neve napján, October 4-kén, jeles ünnepléssel tétetett le. —

Ő Császári Királyi Felsége Tekintetes Tudós Bognár József Urat, eddig a' Győri Királyi Akademiánál volt Magyar polgári Törvények, és Curialis Stylus Tanítóját, a' Pesti Királyi Universitásnál ugyan azon polgári Törvény és Curialis Stylus Tanítójává kegyelmesen kinevezni méltóztatott.

Felséges Urunk a' Magyar Királyi Universitásnál Csillagvizgálás Tanítójának, és a' Budai Csillagvizsgáló Torony Practussának és Astronomusnak, Nagy Tiszteletű és Tudós Tittel Pál Urat, az Egri Érsekségbeli Papot, a' Philosophia Doctorát, méltóztatott kinevezni. Ezen jeles Tudós már előbb az Egri Lyceumban a' Mathesist dicséretesen tanította, utóbb pedig az Astronomiára adván magát, a' Bécsi Csillagvizsgáló Toronyban, utóbb a' Göttingai s egyéb Német Országi Csillagvizsgáló Intézetekben magát tökéletesítette, végre Párisban és Greenwichben Angliában; a' honnan haza térvén, néhai Nagy Méltóságú Fischer István Egri Érsek által, a' lének költségén tette utazásait, a' Haza javára, az Egri Csillagvizsgáló Toronyban Astronomussá tétetett.